

უმუშევრობა - გარდაუვალი რეალობა თუ მიზანმიმართული დივერსია ერის წინააღმდეგ?!

ილია ჯერ კიდევ საუკუნენახევრის წინ ნუხდა იმაზე, რაც საქართველოს მთავარი საწინააღმდეგო ძალეა. ქართველ ჯაცზე მცონარაო, ამბობენ, - ნერდა იგი, - რაც სიცრუეა და მტრული ნათქვამი. თუ ქართველ ჯაცს სათანადო პირობებს შეუქმნი, რათა ხელ-ფეხი ამოძრავოს და მასთან ერთად, გონებაც, შეუძლებელს შეძლებს. უძრავობას ობი და ხავსი მოჰყვება, დაობებული გონება კი საუკეთესო იარაღია ნიჭიერ ჯაცში ტალანტის სამუდამოდ დასასამარებლად. ქართველი ჯაცი შრომაშია და ამ ხალხს ნიჭს ჩაუკლავ და უსულგულო მანქანად აქცევ, მცონარობა და უუნარობა სწორედ რომ შესაფერი ეპითეტი იქნება მისთვის.

ილნარ გორალიშვილი

ჟურნალ „ბიზნესი და კანონმდებლობის“
ნამყვანი რედაქტორი

უცხოეთში განათლებამიღებული ილია ყველაფერი უცხოურის წინააღმდეგი ნამდვილად არ იყო, მაგრამ ხმამაღლა მიანიშნებდა იმაზე, რომ ქართველი კაცი უგონო მიმბაძველი არ არის, რომ მან ყოველი საქმე უნდა გაითავისოს, სიგრძე-სიგანით გაზომოს და საკუთარ ხასიათში მოაქციოს. ქართველი თავისუფლების მოყვარეა და შრომაშია ვერ იტანს მარწმუნებო, - აფრთხილებდა ჩვენი ქვეყნით დაინტერესებულ მაშინდელ უცხოელებს საბანკო საქმის პირველი სპეციალისტი საქართველოში - ილია ჭავჭავაძე...

საქართველო - ერთიანი მსოფლიოს ინტეგრირის სამშვენიისი დეკორაცია?!

გლობალიზაციის სამსხვერპლოზე მიტანილი პატარა ერების უახლესი ისტორია წყლის ორი წვეთივით ჰგავს ერთმანეთს - დაკარგული მისია, ატროფირებული ისტორიული მეხსიერება და სხვათა მსახურებად გარდაქმნილი შემოქმედებითი ენერგია. საქართველო არც პირველი იქნება და, ალბათ, არც უკანასკნელი, ვისაც, ცოტა ხანში, საკუთარი

დიდებული წარსულის მხოლოდ აჩრდილილი თუ შეახსენებს ხოლმე თავს პერიოდულად (ათასწლეულეგამოვლილი ტაძრებისა, თუ ფრესკების სახით) და იშვიათად გაღვიძებულ ეროვნულ თავმოყვარეობას ტურისტულ-გასართობ „ივენტებში“ თუ დაიკმაყოფილებს.

გასაგებია, რომ 21-ე საუკუნეში „ახალი მსოფლიო წესრიგის“ აუცილებლობის წინაშე დავაყენა. ისიც გასაგებია, რომ ეს „ახალი წესრიგი“ მსოფლიოს ერთმართელობისკენ მსწრაფი ზესახელმწიფოების ფარული ვნების მეტაფორული გამოხატულებაა, „საყოველთაო დემოკრატიით“ სახელდებული. მაგრამ ამ ყველაფერში გაუგებარი ისაა, რატომ ვისწრაფვით თავად ჩვენ ამ „ახალ წესრიგს“ პირველები შევეწიროთ და რატომ ვცდილობთ ასე გამალებით, ერთიანი მსოფლიოს ინტეგრირის პირველ სამშვენიის დეკორაციად ვიქცეთ?!

უმუშევრობა - საზოგადოების მართვის საშუალებად გზა

როგორც ცნობილია, თუ გინდა საზოგადოება მართო, აშშიშილე და დაამცირე, რაც შეიძლება ხშირად მიაყენე შეურაცხყოფა.

რა ლახავს ყველაზე მეტად ადამიანის თავმოყვარეობას და რითი იწყება მისი პიროვნული რღვევა? როგორც ფსიქოლოგები ამბობენ, საკუთარი უსარგებლობის შეგრძნება ძირფესვიანად ცვლის ადამიანის ცნობიერებას და მისი პიროვნული დეგრადაციის საწყის ეტაპს წარმოადგენს.

როდის შეიგრძნობს ადამიანი საკუთარ უსარგებლობას ყველაზე მწვავედ? - როცა მას არ ძალუძს ელემენტარული დახმარება გაუწიოს გაჭირვებაში ჩავარდნილ მოყვასს. ფსიქოლოგებისავე აზრით, საკუთარი შესაძლებლობების არარეალიზება თითოეულ ადამიანში აკუმულირებულ შემოქმედებით ენერგიას უარყოფით და აგრესიულ მუხტად გარდაქმნის და მას საზოგადოების წინააღმდეგ მიმართავს. იმის მიხედვით, საზოგადოების რა პროცენტს შეადგენს არარეალიზებულ ადამიანთა რაოდენობა, განისაზღვრება კიდევ ერის ქმედითუნარიანობის კოეფიციენტი და მისი მავნებლობის ხარისხი, რაც, სოციოლოგიის ექსპერტთა მტკიცებით, პირდაპირპროპორციულ დამოკიდებულებაშია უმუშევრობის პროცენტულ მაჩვენებელთან.

აი, უმუშევრობა კი, უკვე ნიშნავს დამცირებას და შიმშილს, საკუთარი უსარგებლობის გაცნობიერებით გამოწვეულ შეურაცხყოფას. ამ ყველაფერს კი ერთ ლოგიკურ დასკვნამდე მივყავართ – უმუშევრობა საზოგადოების მართვის საუკეთესო გზაა, საზოგადოებისა, რომელიც შიმშილობისა და დამცირების გამო ინსტინქტებით მართულ უინიციატივო ნაცრისფერ მასადაა ქცეული.

ეს ზოგადად, კონკრეტულად კი, რა ხდება უმუშევრობასთან დაკავშირებით ჩვენს რეალობაში, 21-ე საუკუნის პირველი ათწლეულის საქართველოში? გამომდინარე იქიდან, რომ ჩვენს ქვეყანაში სტატისტიკის სახელმწიფო დეპარტამენტი, კარგა ხანია, ხელისუფლებისთვის სასურველის რეალობად წარმოშენ კანტორადაა ქცეული, ძნელია დაეყრდნო და ენდო მის მიერ მოწოდებულ ოფიციალურ ინფორმაციას, რომლის მიხედვითაც, უმუშევრობის ზოგად-ეროვნული მაჩვენებელი 2007 წლის ივლისში 13,3%, ანუ 261 ათასი ადამიანი ყოფილა, რასაც, თურმე, წინა წლის იმავე პერიოდის მაჩვენებლისთვის 0,3%-ით გადაუჭარბებია. უმუშევართა რაოდენობის ზრდა კიდევ უფრო ინტენსიური გამხდარა 2007 წლის

ბოლოსთვის – ამ წლის ნოემბრისთვის მონაცემებით, უმუშევრობის პროცენტული მაჩვენებელი 17-მდე, ამერიკის სავაჭრო პალატის მონაცემებით კი – 27-მდე გაზრდილა. თუ ზრდის ამ დინამიკას დავაკვირდებით და 2008 წელს კულმინაციამდე მისულ მსოფლიო ეკონომიკურ კრიზისსაც გავითვალისწინებთ (რაც საქართველოს ეკონომიკაზეც მკაფიოდ აისახა), ამას კი აგვისტოს დამანგრეველი ომის შედეგებსაც დავუმატებთ, ძნელი წარმოსადგენი არ არის, რამდენად და საით შეიძლება შეცვლილიყო უმუშევრობის სტატისტიკური მაჩვენებელი 2008 წლის ბოლოსთვის საქართველოში. დამოუკიდებელ ექსპერტებს უჭირთ ამ საკითხზე კომენტარის გაკეთება, ისევე, როგორც უჭირს სახელმწიფო სტატისტიკურ უწყებასაც, რომლისთვისაც ბაზრობაზე საკუთარი გაცვეთილი პალტოს გამყიდველი უმუშევრად დარჩენილი პროფესორიც დასაქმებულ ადამიანად ითვლება. აქვე შევნიშნავთ, რომ აგერ უკვე რამდენი წელიწადია, სწორედ ასეთი თვითდასაქმებული ადამიანების ხარჯზეა შემცირებული უმუშევრობის ოფიციალური მაჩვენებელი საქართველოში.

დასაქმებული საზოგადოება საქართველოსთვის გამოწერილ ახალ რეცეპტს არ შეისაბამება!

კვლავ მცირე სტატისტიკური მონაცემები მოვიხმოთ: საქართველოს მოსახლეობა ბოლო წლებში 4 მილიონზე ნაკლებია (ამ 4 მილიონში საქართველოდან ლუკმა-პურის საშოვნელად გადახვენილი მილიონზე მეტი ადამიანიც იგულისხმება). გამოდის, ქვეყანაში 3 მილიონამდე ადამიანია დარჩენილი, რაც, ბევრი მრავალმილიონიანი ქალაქის (ნიუ-იორკი, მოსკოვი, სტამბული...) ერთი მიკრორაიონის მოსახლეობაზე ნაკლებიც კია. მაშ, რატომ მოხდა და ხდება, რომ აგერ უკვე 18 წელიწადია, ჩვენს ქვეყანაში ვერა და ვერ გადაიჭრა უმუშევრობის პრობლემა, იმის გათვალისწინებით, რომ მთელი ამ ხნის განმავლობაში მილიარდობით დოლარი შემოვიდა ქართული ეკონომიკის ასაღორძინებლად, რაც ნიშნავდა კიდევ ამ პრობლემის დღის წესრიგიდან მოხსნას. ნუთუ, ჩვენთვის ასეულობით მილიონი დოლარის უშუალოდ მჩუქებელ განვითარებულ მსოფლიოს ის ეკონომიკური მოდელი აღარ აღმოაჩნდა, რომელიც დაუსრულებელი სოციალური სიდუხჭირიდან ამოგვიყვანდა?! ვფიქრობთ, პასუხი კითხვაზე ძალიან მარტივი და ცალსახაა – დასაქმებული საზოგადოების მოთხოვნები და ამბიციები აღარ შეესაბამება ქვეყნის (და არა სახელმწიფოს) მოწყობის იმ მოდელს, რაც „ახალ წესრიგში“ საქართველოსთვის არის „გამოწერილი“!

– ასეა თუ ისე, საქართველოში უმუშევრობა მძვინვარებს და ანგრევს ჯერ ადამიანურ, საბოლოო ჯამში კი ეროვნულ ცნობიერებას. არადა, თითქოს ევროპისკენ მივისწრაფით და მოთხოვნები და სტანდარტებიც ევროპული გვაქვს – ვაკანსიების გამოცხადებიდან დაწყებული CV-ების ჩაბარება-გადგზავნით დამთავრებული.

„თუ გინდა გჯეროდეს, უნდა დაიჯერო...“

გახსოვთ, ალბათ, საქართველოს პრეზიდენტის მოწოდება – მსოფლიოში გაფანტულ ქართველებო

(საქართველოს მოქალაქეები), დაბრუნდით! არადა, ეს ქართველები, თუ მოქალაქეები ქვეყნიდან კარგ ცხოვრებას ნამდვილად არ გადაუხვევია, სწორედ იმის გაუცნობიერებელმა შიშმა გააქცია ხალხი საკუთარი სამშობლოდან, რასაც უმუშევრობით გამოწვეული შიშ-შილი და შეურაცხყოფა ჰქვია. მაშინ პატრიოტიზმით ანთებულმა ბევრმა ქართველმა დაიჯერა ის, რისი დაჯერებაც უნდოდა („თუ გინდა გჯეროდეს, უნდა დაიჯერო...“) და ვარდით შემობრუნებულ ახალ საქართველოში დაბრუნდა – მდიდარი CV-ით და ანთებული გულით. მაგრამ სულ ცოტა ხანში აღმოაჩინა, რომ საკუთარ სამშობლოს არც მისი ინგლისურ-კომპიუტერის ცოდნა და არც საერთაშორისო ურთიერთობებში გამოცდილება სჭირდებოდა – ყველა დონეზე გამეფებულმა გაუნათლებლობამ და საშინელმა არაპროფესიონალიზმმა პროფესიულ კადრებზე და ინოვაციურ ტექნოლოგიებზე მოთხოვნა პრაქტიკულად მოხსნა და ქვეყანა იმ დონის სპეციალისტების ხელში ჩააგდო, როდესაც ეკონომიკური განვითარების მინისტრი საკუთარ თავს „ეკონომიურ მინისტრს“ უწოდებს (თუმცა, აღარ აზუსტებს, რაშია ესოდენ „ეკონომიური“)...

ვაკანსია ქართულად

და მაინც, რა ხდება მაშინ, როცა ესა თუ ის ფირმა ან საწარმო სრულიად ცივილურად და „ევროპულად“ (გნებავთ, ამერიკულად) აცხადებს ვაკანსიას და სათანადო კვალიფიკაციის მქონე ადამიანი ამ ვაკანსიის დაკავებაზე გამოთქვამს პრეტენზიას? ერთ კონკრეტულ მაგალითს მოგიყვანთ: ახალგაზრდა კაცი, საქართველოს სახელმწიფო უნივერსიტეტის დიპლომირებული წარჩინებული კურსდამთავრებული, ძალიან საჭირო და მოდური ეკონომიკური მიმართულების დიპლომით, გერმანიაში სწავლაგაგრძელებული, ინგლისურ-გერმანულის სრულყოფილი ცოდნითა და უცხოეთში სათანადო პრაქტიკის გავლის დამადასტურებელი დოკუმენტაციით შეიარაღებული (დიპლომთან ერთად, რა თქმა უნდა) ცდილობს დაიკავოს ერთ-ერთი ფირმის მიერ გამოცხადებული ვაკანსია. შესაბამის ოფის-მენეჯერთან გასაუბრებაზე მისულს (სათანადო CV ვაკანსიის გამომცხადებელ ათამდე ფირმასა თუ ორგანიზაციაში აქვს გაგზავნილი, მაგრამ ამაოდ, „არსაიდან ხმა, არსით ძახილი“, აქაც რამდენიმე ახლობლის შეწუხება გახდა საჭირო, რომ გასაუბრების ღირსი გაეხადა

ვინმეს!) მოჩვენებითი ყურადღებით უსმენენ, შეუქებენ კიდეც ენების ცოდნის ხარისხსა და პრაქტიკული საქმიანობის ჩვევებს, არც კომპიუტერთან მისი ურთიერთობის მაღალი დონე რჩებათ ყურადღების მიღმა და იმ დროს, როცა დაიმედებული ახალგაზრდა მომავალ სამუშაოზე იწყებს ფიქრს, საუკეთესო შემთხვევაში ზრდილობიანი უარით ისტუმრებენ...

თუ ოდნავ ჩავფიქრდებით, მივხვდებით, რომ ამ დელიკატური უარის მიზეზი ორი რამ შეიძლება იყოს. პირველი – შიში, რომ კარგი მონაცემების მქონე ახალგაზრდას სამსახურებრივი წინსვლის პერსპექტივა შეიძლება სწრაფად გაუჩნდეს და იქ ვინმე თავისიანს (ბოსის ახლობელ-ნათესავს) შეუქმნას პრობლემა და, მეორე – ვაკანსიები საქართველოში ფორმალურად ცხადდება, უბრალოდ, იმისთვის, რომ კადრების შერჩევის ევროპულ მოდელში ჩავჯდეთ, სინამდვილეში კი ნებისმიერი ანაზღაურებადი სამსახური წინასწარაა დაკავებული კადრების შერჩევის წმინდა ქართული, ნათესავ-ახლობლური პრინციპიდან გამომდინარე!

დამეთანხმებით, ორივე ეს შემთხვევა აბსოლუტურად გამორიცხავს ფირმისა თუ საწარმოს განვითარებაზე რეალური ფიქრის შესაძლებლობასაც კი და უცილობელი სტაგნაციისთვის წირავს კონკრეტულ ბიზნესს. თუმცა, ისევე როგორც ყველაფერს ამ სამყაროში, ამ შემთხვევებსაც აქვს თავისი ახსნა. ნებისმიერი მიმართულებით ქვეყანაში შექმნილი არასტაბილური გარემო შობს კიდეც ე.წ. „მომენტის გამოყენების“ მტაცებლურ შეგრძნებას, რაც აიძულებს ნებისმიერ დამსაქმებელს, სანამ ამის მომენტი და შესაძლებლობა აქვს, თავისიანს აშოვინოს ორი კაპიკი, აღარაფრად დაგიდევს ამ უკანასკნელის განათლების ხარისხსა თუ პროფესიულ კვალიფიკაციას. ბუნდოვანებით მოცული ხვალისდელი დღე ყოველდღიურობას ათასი სიმახინჯით ავსებს და ამ სიმახინჯეთა ერთ-ერთი გამოვლინებაა სწორედ „ვაკანსია ქართულად“...

